

Nikola Petanović

1892-1932

Nikola Petanović je jedan od rijetkih crnogorskih iseljenika koji je početkom dvadesetog vijeka u Americi stekao visoko obrazovanje i bavio se intelektualnim radom.

U San Francisku je 1923. godine, na našem jeziku, objavio knjigu refleksivno socijalne poezije *Ponos života*. Vjerovatno je to prva knjiga poezije jednog Crnogorca sa nagovještajima moderne poetske osjećajnosti. Nije uspio da razvije svoj talenat, ali ova zbirka svjedoči o složenosti njegovog dara.

Svoj patriotski i intelektualni angažman u odnosu na Crnu Goru, koja je izgubila suverenost i utopila se u novu državu, iskazao je svestranim zalaganjem za internacionalizaciju crnogorskog pitanja i angažovanjem iseljenika i američke javnosti da se ispravi nepravda prema ovoj staroj balkanskoj državi.

Pojavio se u trenutku kada je crnogorska emigracija postala apatična, a međunarodna javnost ravnodušna prema sudbini Crne Gore. On je bio uporni organizator i propagator ideja o crnogorskoj državnoj suverenosti. Neumorno je pisao članke, lobirao, držao predavanja i pisao pisma i molbe. Oko sebe je prikupljao pristalice suverenosti Crne Gore. Bio je osnivač i sekretar Odbora za suverenu i samostalnu Crnu Goru u San Francisku. Najsnažniji utica je obavio preko *Montenegrin Mirror-a* (Crnogorsko ogledalo), čiji je bio osnivač i urednik. Časopis je izlazio od 1927. do 1931. godine u San Francisku na engleskom jeziku, uz veoma velike materijalne i organizacione napore.

Nikola Petanović je obrazovan i realan čovjek koji naglašava važnost ekonomije, moderne građanske države i političkih prava građana. On se prije osamdeset godina zalagao za punu slobodu i nezavisnost Crne Gore i da se putem referenduma, pod nadzorom međunarodnih posmatrača, opredijeli njena buduća nacionalna sudbina. Fragmente njegove publicistike, poetske i dramske radnje obavljujemo u ovoj knjizi.

Petanović je umro mlad i nije ostavio potomstvo, ali je bio vezan za svoju rodbinu u Crmnici i svom bratu Andriji je često pisao.

Nikola Petanović je ostao gotovo nepoznat i zahvaljujući pasioniranom istraživaču crnogorskog iseljeničtva, Gordanu Stojoviću, nastala je ova knjiga, kao pokušaj da se jedna osobena ličnost naše dijaspore otme od zaborava.